

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering

Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhinnang

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhinnang.

Töö nimetus: Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhinnang.

Töö tellija:

Paide Linnavalitsus
Keskväljak 14, 72711
Paide linn

Kontaktisik Anti Annus

Tel. 511 3815

anti.annus@paide.ee

Töö teostaja:

Enviral Projects OÜ
Vastemõisa, 71301
Põhja-Sakala vald

Kontaktisik Kaisa Kesanurm

Tel. 5573602

kesanurm@hotmail.com

www.enviral.ee

Ekspert:

Kaisa Kesanurm (MSc Keskkonnatehnoloogia, TÜ)

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
1. Kavandatava tegevuse asukoht ja kirjeldus	5
1.1 Tegevuse kirjeldus.....	5
1.2 Asukoha kirjeldus	5
2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega	12
3. Mõjutatava keskkonna kirjeldus	14
3.1 Maakasutus ja kultuuriväärtused	14
3.2 Pinnas, geoloogia, hüdrogeoloogia ja pinnavesi.....	15
3.3 Taimestik, loomastik ja teised kaitstavad loodusobjektid, sh Natura 2000 võrgustiku alad	15
3.4 Välisõhu kvaliteet, sh müra ja lõhn	17
4. Võimaliku keskkonnamõju kirjeldus, hinnang mõju olulisusele	19
4.1 Mõju pinnasele ning põhja- ja pinnaveele	19
4.2 Mõju taimestikule ja loomastikule.....	20
4.3 Mõju kaitstavatele loodusobjektidele, sh Natura 2000 aladele	21
4.4 Mõju maakasutusele ja kultuuriväärtustele	21
4.5 Mõju välisõhu kvaliteedile, sh müra tasemele	22
4.6 Valgusreostus.....	22
4.7 Jäätmekäitlus, energiamahukus ja loodusvarade kasutamine	23
4.8 Avariolukorrad	24
4.9 Sotsiaalmajanduslik mõju	25
5. Järeldus	26
6. Keskkonnakaitse meetmed.....	27

Joonised

Joonis 1	Kavandatava planeeringuala asukoht Paide linnas.....	9
Joonis 2	Kavandatava planeeringuala ümbrus	9
Joonis 3	Detailplaneeringu kavandatav lahendus	10
Joonis 4	Kavandatava planeeringuala paiknemine Maa- ja Ruumiameti kaardirakendusel näidatud tööstusalade suhtes	10
Joonis 5	Kavandatava planeeringuala kitsendused	11
Joonis 6	Kaitsealused liigid ja levialad kavandatava planeeringuala ümbruses	11
Joonis 7	Detailplaneeringud kavandatava planeeringuala lähiümbruses	13
Joonis 8	Kavandatava planeeringuala mõjupiirkond	14
Joonis 9	Kaitsealused alad kavandatava planeeringuala mõjupiirkonnas.....	16
Joonis 10	Kavandatava planeeringuala lähipiirkonnas keskkonnaluba omavate tootmis- ja tööstusettevõtete paiknemine	18

Sissejuhatus

Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang on koostatud Paide linna jalgpalliareeni ja selle lähiala kavandatava detailplaneeringu elluviimisega kaasnevate võimalike oluliste keskkonnamõjude tuvastamiseks. Eelhindangu eesmärk on anda alus otsustamiseks, kas keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) tuleb algatada või mitte. Kavandatav planeeringuala paikneb Paide linna edelaosas Staadioni, Raudtee, Mündi ja Pärna tänavate vahelises piirkonnas.

Keskkonnamõju käsitletakse kui kavandatava tegevusega seotud otsest või kaudset mõju keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule ning kultuuripärandile või varale. Mõju loetakse oluliseks juhul, kui see eeldatavalt ületab keskkonna taluvusvõime, põhjustab keskkonnas pöördumatuid muutusi või seab ohtu inimese tervise ja heaolu, vara või kultuuripärandi¹.

Lähtuvalt kavandatava detailplaneeringu iseloomust ehk jalgpalliareeni ja seda toetava infrastruktuuri rajamisest, tuleneb Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindangu andmise kohustus Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest (KeHJS) §6 lg 2 p 10 ja 22 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusest nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ §13 p 2 ja §16 p 16.

Eelhindang on koostatud tellija esitatud sisendandmete ning kavandatava tegevuse asukohapõhise teabe põhjal.

Eelhindangu koostamisel on lähtutud järgmistest õigusaktidest ja juhendmaterjalidest:

1. Keskkonnamõju hindamise eelhindangu andmise juhend. Keskkonnaministerium, november 2017
2. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (KeHJS). Riigikogu, 22.02.2005
3. Määrus nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“. Vabariigi Valitsus, 29.08.2005
4. Määrus nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“. Keskkonnaminister, 16.08.2017

Eelhindangu koostamisel kasutatud peamised andmeallikad on:

1. Detailplaneeringu eskiislahendus
2. Tellija esitatud teave planeeritava tegevuse ja piirkonna kohta
3. Keskkonnaportaali
4. Maa- ja Ruumiameti kaardirakendused
5. Keskkonnaotsuste infosüsteem KOTKAS

Eelhindangu koostamise raames ei teostatud täiendavaid uuringuid kavandatava planeeringuala ega tegevuse kohta.

¹ Keskkonnamõju hindamise eelhindangu andmise juhend. Keskkonnaministerium, november 2017

1. Kavandatava tegevuse asukoht ja kirjeldus

1.1 Tegevuse kirjeldus

Detailplaneeringuga kavandatakse Paide linna edelaossa jalgpalliareeni rajamist olemasolevate spordirajatiste, milleks on linnastaadion, kunstmuruväljak ja sisehall, vahetusse lähedusse. Lisaks jalgpalliareenile on planeeritud rajada ka seda toetav taristu, padeli- ja tennisehall, virgestusala ja majutushoone. Kavandatav jalgpalliareen projekteeritakse mahus, mis võimaldab korraldada rahvusvahelise tasemega spordiüritusi. Areeni kavandatav mahutavus on kuni 4500 pealtvaatajat. Planeeringu eesmärk on olemasoleva sporditaristu edasiarendamine ning piirkonna kasutusvõimaluste laiendamine nii tippspordi, harrastusspordi kui ka vaba aja veetmise eesmärgil. Kavandatava tegevuse elluviimisega kaasnevad mõjud avalduvad nii ehitusetapis kui ka kasutusetapis. Ehitusetapis on peamisteks tegevusteks ehitustööd ja nendega seotud logistika, kasutusetapis aga spordiürituste ja treeningtegevuse läbiviimine ning sellega kaasnev külastajate ja transpordikoormuse suurenemine.

Kavandatava tegevuse elluviimine võib avaldada positiivset mõju piirkonna sotsiaal-majanduslikule arengule, sh:

1. spordi- ja liikumisvõimaluste paranemine erinevatele sihtrühmadele
2. piirkonna atraktiivsuse kasv spordiürituste ja -turismi sihtkohana
3. kohaliku ettevõtluse ja teenuste nõudluse suurenemine

Jalgpalliareeni rajamise vajadus tuleneb piirkondlikest arengudokumentidest, sidusrühmade tagasisidest ning kogukonna ootustest spordi- ja liikumisvõimaluste parandamiseks. Kavandamisel on arvestatud erinevate sihtrühmade vajadustega, sealhulgas noorte, harrastajate, erivajadustega inimeste ning erinevate vanuse- ja soogruppide ligipääsuga sporditaristule.

1.2 Asukoha kirjeldus

Eelhindang hõlmab Paide linna jalgpalliareeni ja selle lähiala kavandatavat planeeringut. Tegemist on valdavalt spordi- ja osaliselt loodusliku kasutusega alaga, mida ümbritseb segafunktsiooniga piirkond (spordirajatised, tootmisalad ja elamud). Kavandatav planeeringuala paikneb Paide linna edelaosas Staadioni, Raudtee, Mündi ja Pärna tänavate vahelises piirkonnas ja on ümbritsetud erinevate spordirajatistega, sealhulgas Paide linna kunstmuruväljak, linnastaadion, jalgpallihall, tenniseväljakud ning tehismaastiku terviserada. Kavandatavast planeeringualast ida suunas paiknevad E-Piim Tootmine AS tootmisüksused ja jäätmekäitluskoht Verston OÜ käitluskoht. Lähiumbruses asuvad ka mitmed teised ettevõtted, sh Utilitas Eesti AS, OÜ BaltSkan Ehitus, Paide MEK AS, Adven Eesti AS, Paide Ruubassaare tee 8d/8c jäätmekäitluskoht. Planeeritav rajatis jääb kahe Paide tööstusala vahele, millest Mündi-Raudtee vaheline ala on juba ettevõtetega kaetud ja Pärnuvälja pigem perspektiivne laiendus tööstuspiirkonnale. Kavandatavast planeeringualast põhja suunas paiknevad lähimad elamud ja Pärna elamukvartali arendus, veidi kaugemal Paide Hillar Hanssoo Põhikool ja PAide Lasteaed (Joonis 1, Joonis

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang. 2, Joonis 3, Joonis 4)^{2 3 4}.

Lähiümbruses on kavandamisel mitmeid arendusi, sealhulgas⁵:

1. Toiduainetööstus – hernejahu tootmine (Ruubassaare tee 16 kinnistu DP).
2. Koeru hooldekeskuse Paide teenusüksus (Koeru hooldekeskuse Paide teenuskeskuse DP).
3. Teedehituse hoolduskeskuse töökoja-, lao- ja büroohooned (Raudtee tn 1a ja Ruubassaare tee 7 kinnistute DP).
4. Pärnu jõe äärne matka- ja suusarada (Pärnu jõe äärse matka- ja suusaraja DP).
5. Raudtee ja Pärna tänava nurgal Pärna elamukvartal.

Kavandatav tegevus on seotud piirkonna olemasoleva ja planeeritava maakasutusega ning võib avaldada koosmõju teiste arendustega. Läheduses paiknev elamuala tähendab, et kavandatava tegevuse mõjusid tuleb hinnata eelkõige müra, liikluskoormuse ja valgusreostuse aspektist, mis võivad mõjutada elanike heaolu.

Kavandatav planeeringuala hõlmab järgmisi kinnisasju:

1. Raudtee tn 2 (katastritunnus 56701:001:1186)
2. Staadioni tn 6 (katastritunnus 56701:001:0580)
3. Staadioni tn 6a (katastritunnus 56701:001:1182)
4. Staadioni tn 8 (katastritunnus 56701:001:0696)
5. Staadioni tn 8a (katastritunnus 56701:001:0677)
6. Staadioni tn 14 (katastritunnus 56701:001:1185)
7. Staadioni tänav (katastritunnus 56701:001:0021)
8. Staadioni tänav T3 (katastritunnus 56701:001:0688)
9. Metsa tn 3 (katastritunnus 56701:001:1184)
10. Metsa tn 5 (katastritunnus 56701:001:1183)

Kavandatava planeeringuala pindala on ligikaudu 11 ha, millest 1 ha moodustab looduslik rohumaad, 7,9 ha metsamaad ning 1,5 ha muu maad, absoluutne kõrgus jääb vahemikku 61–64 m. Kuigi ala täidab lokaalset rolli elustiku liikumisel, ei ole tegemist kõrge loodusväärtusega alaga. Hõlmataivate kinnisasjade iseloomustus on esitatud alljärgnevas tabelis (Tabel 1). Kavandatavat planeeringuala läbivad tehnovõrgud, sh elektrimaakaabel, veevarustuse ja kanalisatsiooni torustik ning sademeveekraav. Enne ehitustööde alustamist tuleb tehnovõrkude valdajatega tegevused kooskõlastada (Joonis 4). Kavandatav planeeringuala on hästi ligipääsetav olemasoleva teedevõrgu kaudu, kuid arvestada tuleb võimaliku liikluskoormuse kasvuga ürituste ajal.

Kavandatav planeeringuala ei kattu looduskaitse- ega Natura 2000 alaga. Samuti ei jää alale kaitse alla olevate liikide leiukohti ega elupaiku. Lähimad kaitstavad loodusobjektid on:

1. Ligikaudu 1 km kaugusel edelas III kaitsekategooria taimeliigi siberi võhumõõga (*Iris sibirica*) kasvukoht (Keskkonnaregistri kood KLO9355310).
2. Ligikaudu 0,5 km kaugusel lõunas Pärnu jõe loodusala (Keskkonnaregistri kood EE0040345)

² Maa- ja Ruumiamet, allikas: <https://geoportaal.maaamet.ee/est/kaadirakendused-p2.html>, seisuga 17.03.2026

³ Google Maps, allikas: <https://maps.google.com>, seisuga 17.03.2026

⁴ Keskkonnaotsuste infosüsteem KOTKAS, allikas: <https://kotkas.envir.ee/>, seisuga 17.03.2026

⁵ Paide Linnavalitsus. Detailplaneeringud, allikas <https://paide.kovtp.ee/et/detailplaneeringud>, seisuga 17.03.2026

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhinnang.

Natura 2000 võrgustiku ala.

3. Ligikaudu 2 km kaugusel lääne suunas III kaitsekategooria loomaliikide nagu hallpõsk-pütt (*Podiceps grisegena*) (Keskkonnaregistri kood KLO9134171) ja rukkirääk (*Crex crex*) (Keskkonnaregistri kood KLO9119107) elupaigad.
4. Kavandatavast planeeringualast ligikaudu 1 km kaugusel lääne suunas (Pärnuvälja tn 19 ja 21 kinnistutel) on 2025. aastal registreeritud II kaitsekategooria liigi kanakulli (*Accipiter gentilis*) sigimispai (Keskkonnaregistri kood KLO9137111) (Joonis 6).

Kavandatava planeeringuala piirkonnas on põhjavesi looduslikult nõrgalt kaitstud ning haavatav maapinnalt lähtuva punkt- ja hajureostuse suhtes. Samas ei ulatu kavandatava planeeringualani Pärnu jõe veetaseme võimalikust tõusust tingitud üleujutusala (modelleerimine 2024). Kavandataval planeeringualal paikneb üks seisuveekogu, milleks on Ruubassaare tee 13 kinnistul asuv endise prügila nõrgvete settetiik, ning ala läbib Ruubassaare kraav. Lisaks asuvad kavandatava planeeringuala kagu- ja läänepiiril tiigid. Pärnu jõgi jääb ligi 0,5 km kaugusele lõunasse (Joonis 4). Kultuuripärandi objekte kavandataval planeeringualal ja selle lähiümbruses ei paikne, lähim kinnismälestis Paide Reopalu kalmistu (Kultuurimälestiste register 4014) jääb alast ligikaudu 0,6 km loode suunas⁶.

⁶ Keskkonnaportaali allikas: <https://register.keskkonnaportaali.ee/register>, seisuga 17.03.2026

Tabel 1 Hõlmatavaid kinnisasju iseloomustavad näitajad⁷

Kinnisasi	Katastritunnus	Sihtotstarve	Pindala (m ²)	Rohumaa (m ²)	Metsamaa (m ²)	Muu maa (m ²)
Raudtee tn 2	56701:001:1186	Üldkasutatav maa 100%	28686.0	6117.0	20890.0	1679.0
Staadioni tn 6	56701:001:0580	Ühiskondlike ehitiste maa 50%, ärimaa 50%	7393.0	-	6349.0	1044.0
Staadioni tn 6a	56701:001:1182	Transpordimaa 100%	16106.0	254.0	13780.0	2072.0
Staadioni tn 8	56701:001:0696	Tootmismaa 100%	5740.0	-	3766.0	1974.0
Staadioni tn 8a	56701:001:0677	Üldkasutatav maa 100%	6360.0	-	4932.0	1428.0
Staadioni tn 14	56701:001:1185	Üldkasutatav maa 100%	7293.0	257.0	6331.0	705.0
Staadioni tänav	56701:001:0021	Transpordimaa 100%	3290.0 ⁸	343.0 ⁹	-	-
Staadioni tänav T3	56701:001:0688	Transpordimaa 100%	5073.0	3740.0	1333.0	-
Metsa tn 3	56701:001:1184	Üldkasutatav maa 100%	21361.0	-	15341.0	6020.0
Metsa tn 5	56701:001:1183	Üldkasutatav maa 100%	6906.0	-	6357.0	549.0
	KOKKU		108208	10711	79079	15471

⁷ Maa- ja Ruumiamet, allikas: <https://geoportaal.maaamet.ee/est/kaadirakendused-p2.html>, seisuga 17.03.2026

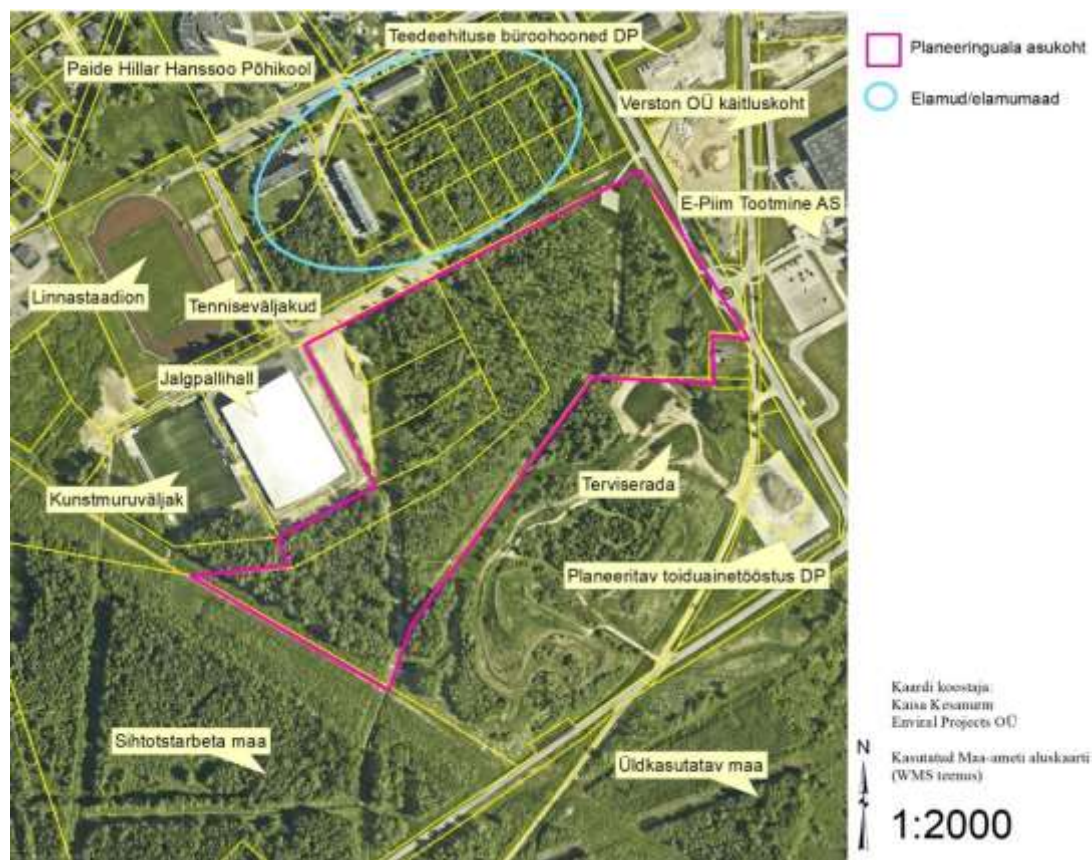
⁸ Mõõdetud Maa- ja Ruumiameti kaardi põhjal ainult kavandatava planeeringuga kattuv osa.

⁹ Mõõdetud Maa- ja Ruumiameti kaardi põhjal ainult kavandatava planeeringuga kattuv osa.

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang.

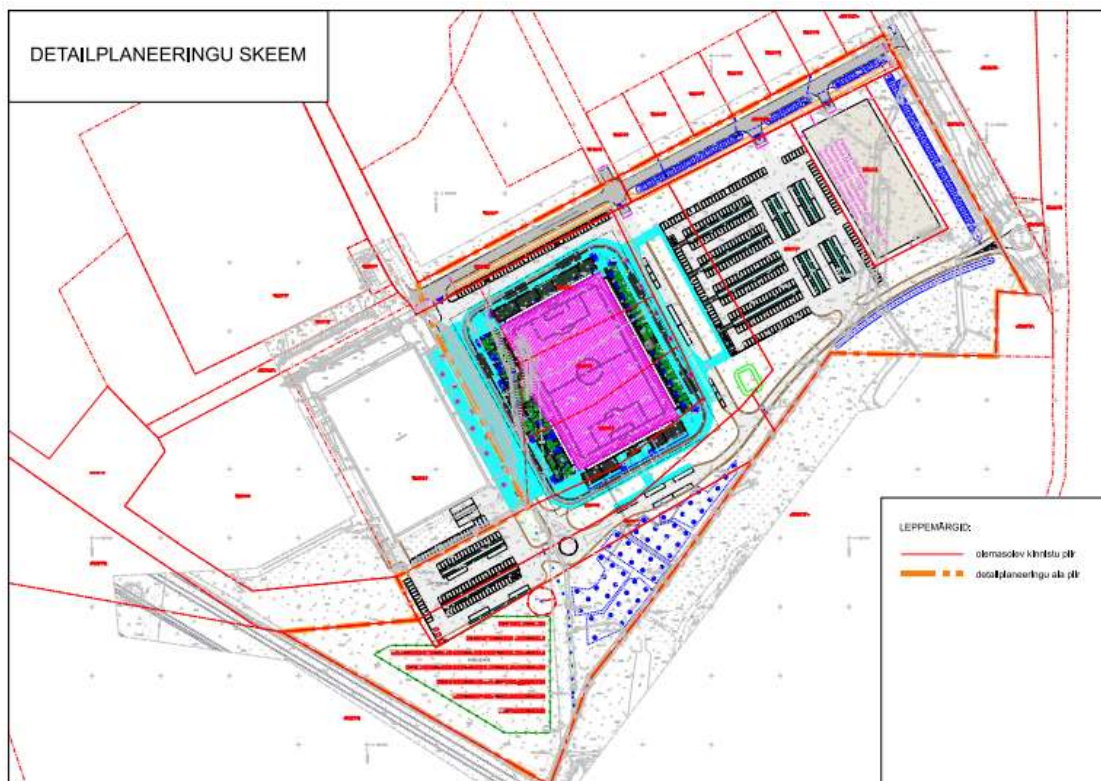
Joonis 1 Kavandatava planeeringuala asukoht Paide linnas

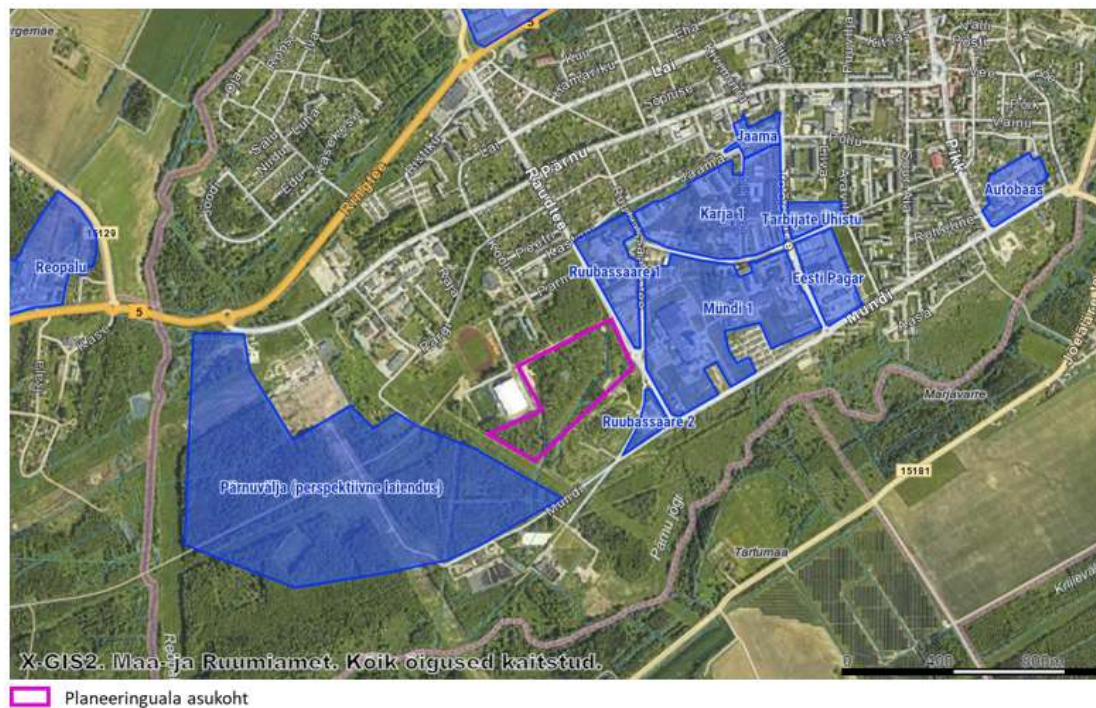
Joonis 2 Kavandatava planeeringuala ümbrus¹⁰

¹⁰ Google Maps, allikas: <https://maps.google.com>, seisuga 17.03.2026

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang.

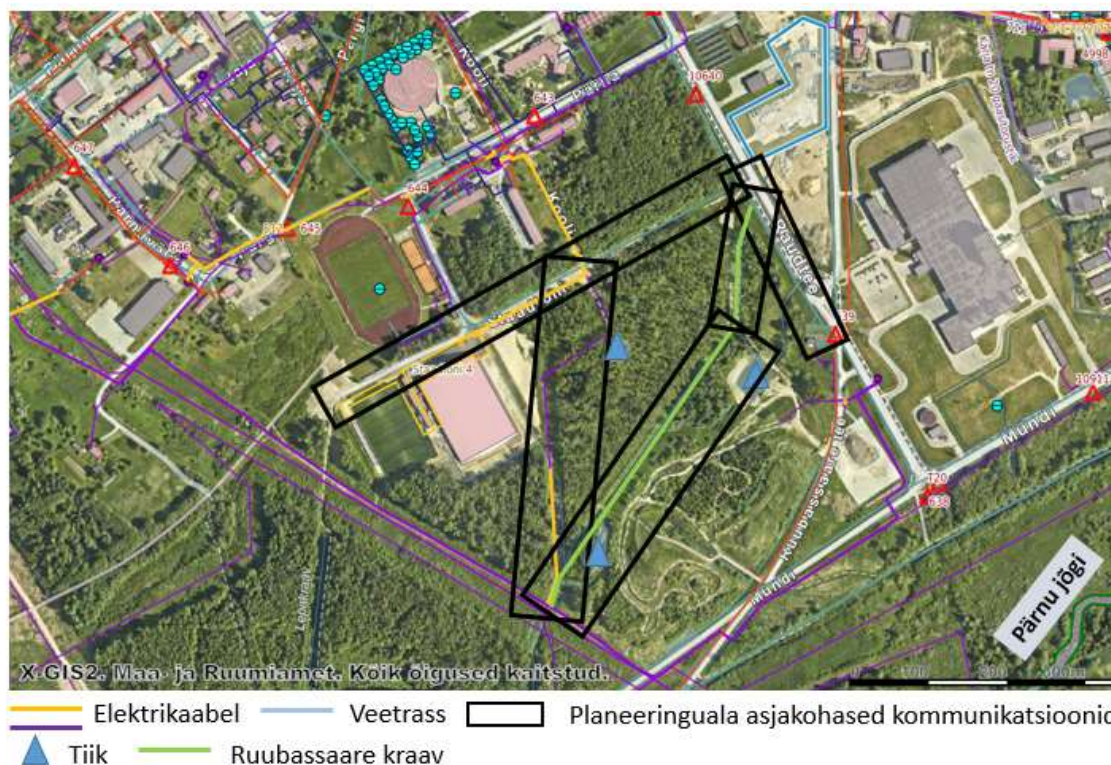
Joonis 3 Detailplaneeringu kavandatav lahendus

Joonis 4 Kavandatava planeeringuala paiknemine Maa- ja Ruumiameti kaardirakendusel näidatud tööstusalade suhtes¹¹

¹¹ Maa- ja Ruumiamet, allikas: <https://geoportaal.maaamet.ee/est/kaardirakendused-p2.html>, seisuga 17.03.2026

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhinnang.

Joonis 5 Kavandatava planeeringuala kitsendused¹²

Joonis 6 Kaitsealused liigid ja levialad kavandatava planeeringuala ümbruses¹³

¹² Maa- ja Ruumiamet, allikas: <https://geoportaal.maaamet.ee/est/kaardirakendused-p2.html>, seisuga 17.03.2026

¹³ Maa- ja Ruumiamet, allikas: <https://geoportaal.maaamet.ee/est/kaardirakendused-p2.html>, seisuga 17.03.2026

2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

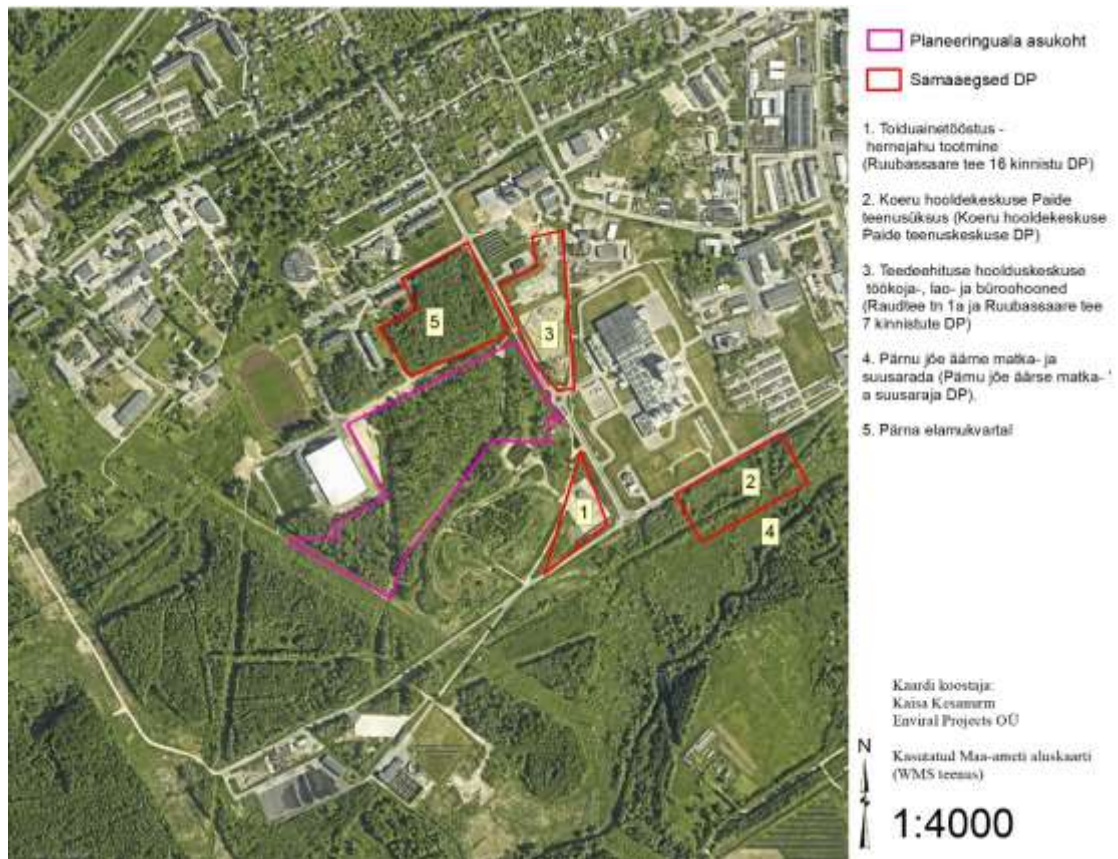
Paide linna arengukava aastani 2035 seab üheks oluliseks eesmärgiks elanike heaolu ja elukvaliteedi parandamise, sealhulgas sportimisvõimaluste ja liikumisharrastuste arendamise ning mitmekesistamise kaudu. Selleks nähakse ette vajalike tingimuste loomist, sh spordirajatiste, matkaradade ja kergliiklusteede arendamist. Arengukavas käsitletakse Paidet tervist edendava linnana, kus luuakse keskkond, mis soodustab aktiivset ja terviseteadlikku eluviisi. Samuti on eesmärgiks tagada kaasaegsed tingimused liikumis- ja sporditegevuseks erinevatele sihtrühmadele. Lisaks nähakse Paidet linnana, mis on avatud nii vabariiklikele kui ka rahvusvahelistele spordisündmustele, mis eeldab kaasaegse ja mitmekesise sporditaristu olemasolu. Kavandatav jalgpalliareen on osa olemasoleva spordikompleksi edasiarendusest ning toetab Paide linna kujunemist piirkondlikuks spordikeskuseks.

Lähiumbruses on kavandamisel mitmeid arendusi, sealhulgas:

1. Toiduainetööstuse rajamine – hernejahu tootmine, kuhu kavandatakse ka veeldatud maagaasi (LNG) gaasihoidlat (Ruubassaare tee 16 kinnistu DP). Vastavalt koostatud ohutuse hinnangule on tegemist maapealsete krüomahutitega kogumahuga kuni $2 \times 100 \text{ m}^3$. Võimalike avariolukordade (nt gaasileke ja süttimine) korral ulatub ohuala maksimaalselt ligikaudu 68 meetrini.
2. Koeru hooldekeskuse Paide teenusüksuse rajamine (Koeru hooldekeskuse Paide teenuskeskuse DP).
3. Teedehituse hoolduskeskuse töökoja-, lao- ja büroohonete rajamine (Raudtee tn 1a ja Ruubassaare tee 7 kinnistute DP).
4. Pärnu jõe äärsel matka- ja suusaraja rajamine (Pärnu jõe äärsel matka- ja suusaraja DP).
5. Raudtee ja Pärna tänava nurgal Pärna elamukvartal.

Kavandatav jalgpalliareen ei too kaasa vastuolu teiste kehtivate ega menetluses olevate planeeringutega. Tegevus on seotud piirkonna olemasoleva maakasutusega ning sobitub Paide linna arengusuundadega.

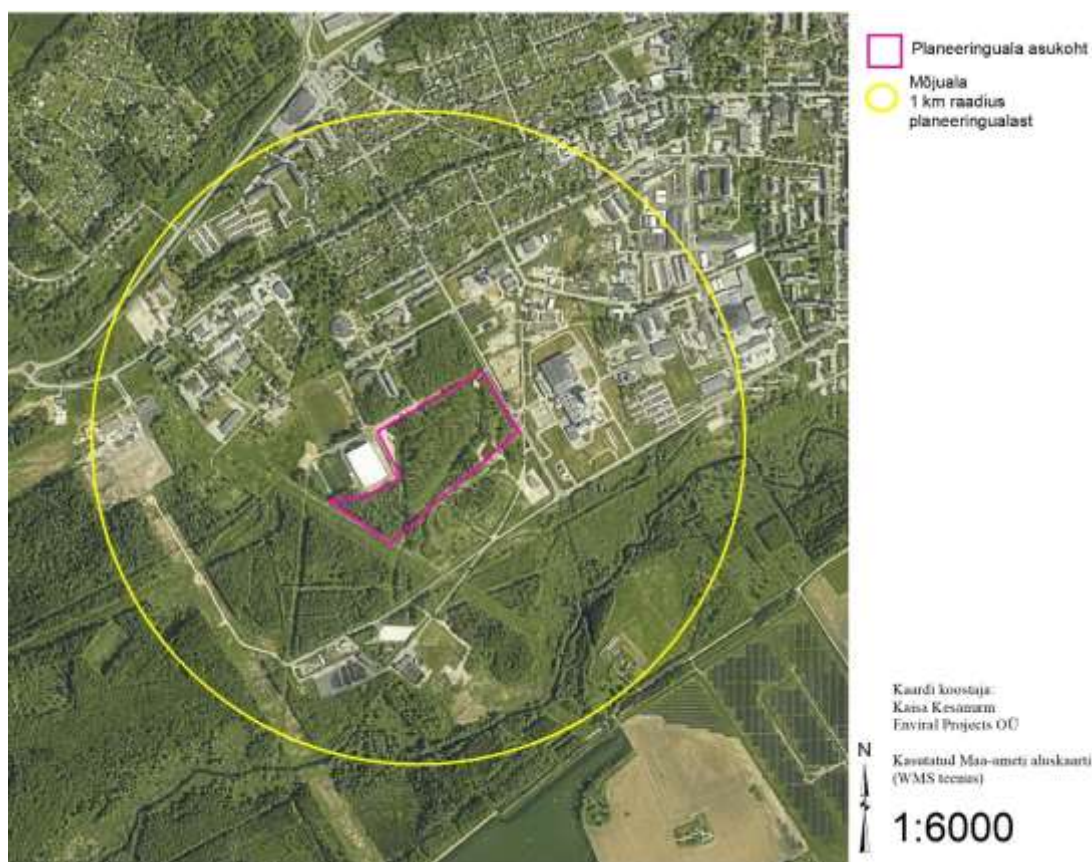
Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang.

Joonis 7 Detailplaneeringud kavandatava planeeringuala lähiumbruses

3. Mõjutatava keskkonna kirjeldus

Keskkonnamõju hindamise eelhindangu juhend ei sätesta üheselt kavandatava tegevusega kaasneva mõjupiirkonna ulatust. Mõjupiirkond määratakse lähtuvalt kavandatava tegevuse iseloomust, mahust ja asukohast. Käesoleva tegevuse puhul on peamisteks keskkonnamõjudeks valgusreostus ja müra, mis tulenevad jalgpalliareeni valgustusest ning planeeritavatest üritustest ja sündmustest, lisaks piirkonda lisanduv liikluskoormus ja parkimine, kuna planeeritakse areeni 4500 külastajale. Otseseks mõjupiirkonnaks võib pidada kuni 500 m raadiust, mis on tavapärane praktika keskkonnakaitselubade taotlemisel, kuid käesolevas töös käsitletakse mõjude hindamisel laiendatud mõjupiirkonnana kuni 1 km raadiusega ala, mille ulatuses võivad valgus ja müra avaldada ebasoodsat mõju elukeskkonnale ning elanike heaolule (Joonis 8).

Joonis 8 Kavandatava planeeringuala mõjupiirkond

3.1 Maakasutus ja kultuuriväärtused

Maakasutuse info on kajastatud asukoha kirjelduse peatükis 1.2. Kavandatava jalgpalliareeni mõjupiirkonda jääb orienteeruvalt 0,6 km kaugusele loode suunda ajaloomälestis Paide Reopalu kalmistu (Kultuurimälestiste register 4014). Kavandataval planeeringualal ja selle mõjupiirkonnas ei ole rohkem registreeritud ühtegi kultuurimälestist, arheoloogilist leiukohta ega pärandkultuuriobjekte. Samuti ei

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang. paikne alal väärtuslikke maastikke ega miljööalasad^{14 15} (Joonis 9).

3.2 Pinnas, geoloogia, hüdrogeoloogia ja pinnavesi

Paide linna piirkonna aluspõhi koosneb peamiselt Paleosoikumi settekivimitest, mis on kujunenud merelistes tingimustes. Valdavad kivimid on lubjakivi ja dolomiit koos mergli ja savikate vahekihtidega, mis kuuluvad Ordoviitsiumi ja Siluri ladestu koosseisu. Aluspõhja katab kvaternaarne pinnakate, mis on kujunenud jääajal ja sellele järgnenud perioodidel. Pinnakatte moodustavad valdavalt moreen, liiv ja savi, kohati esineb ka biogeenseid setteid (nt turvas). Kavandatava planeeringuala piirkonnas domineerivad moreensed ja liivased setted, mille vee läbilaskvus on keskmine kuni hea, absoluutne kõrgus jääb vahemikku 61–64 m, st ala on suhteliselt tasase reljeefiga. Hüdrogeoloogiliselt kuulub piirkond Siluri–Ordoviitsiumi põhjaveekompleksi levialasse. Põhjavesi paikneb lubjakivides ja dolomiitides ning selle liikumine sõltub kivimite lõhelisusest ja pinnakatte paksusest. Kavandatava planeeringuala piirkonnas on põhjavesi looduslikult nõrgalt kaitstud maapinnalt lähtuva punkt- ja hajureostuse suhtes. See on tingitud suhteliselt õhukesest pinnakattest ning vett läbilaskvatest setetest, mistõttu võib reostus kergemini jõuda põhjaveeni. Kavandatavast planeeringualast ligikaudu 0,5 km kaugusel lõunas paikneb Pärnu jõgi, ala läbib Ruubassaare kraav ning seal paiknevad ka seisuveekogud (tiigid). Ruubassaare kraavi eesvooluks on Lepa kraav, mis suubub Pärnu jõkke (Joonis 9).

Kokkuvõttes on piirkonna pinnase- ja hüdrogeoloogilised tingimused stabiilsed, kuid põhjavee nõrk kaitstud eeldab ehitustegevuse kavandamisel ja elluviimisel ettevaatusmeetmete rakendamist võimaliku reostuse vältimiseks^{16 17}.

3.3 Taimestik, loomastik ja teised kaitstavad loodusobjektid, sh Natura 2000 võrgustiku alad

Lähim kaitstav ala on ligikaudu 0,5 km kaugusel lõunas paiknev Pärnu jõe loodusala (Keskkonnaregistri kood EE0040345) Natura 2000 võrgustiku ala, mis on III kaitsekategooria liigi võldas (*Cottus gobio*) (Keskkonnaregistri kood KLO9120946) ning kaitsestaatuseta liigi ojasilm (*Lampetra planeri*) (Keskkonnaregistri kood puudub) leiukohaks. Loodusala üldised kaitse-eesmärgid on järgmised:

- I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on jõed ja ojad (3260), lamminiidud (6450) ja puisniidud (6530*);
- II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on harilik hink (*Cobitis taenia*; III kaitsekategooria), harilik võldas (*Cottus gobio*, III kaitsekategooria), jõesilm (*Lampetra fluviatilis*), lõhe (*Salmo salar*) ja paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*, II kaitsekategooria).

Lisaks paiknevad kavandatavast planeeringualast ligikaudu 2 km kaugusel lääne suunas III kaitsekategooria liikide nagu hallpõsk-pütt (*Podiceps grisegena*) (Keskkonnaregistri kood KLO9134171) ja rukkirääk (*Crex crex*) (Keskkonnaregistri kood KLO9119107) elupaigad, mis on seotud eelkõige veekogude ja rohumaadega ning jäävad väljapoole kavandatava planeeringuala mõjupiirkonda.

¹⁴ Kavandatavast planeeringualast ida pool, ca 800 m kaugusel on märgitud Mündi veetorn, mida Maa- ja Ruumiameti kaardiinfo aerofotolt ei leia, mistõttu seda siinkohal töö põhiosas ei mainita. Info kohaselt on kuni 90% tornist hävinud.

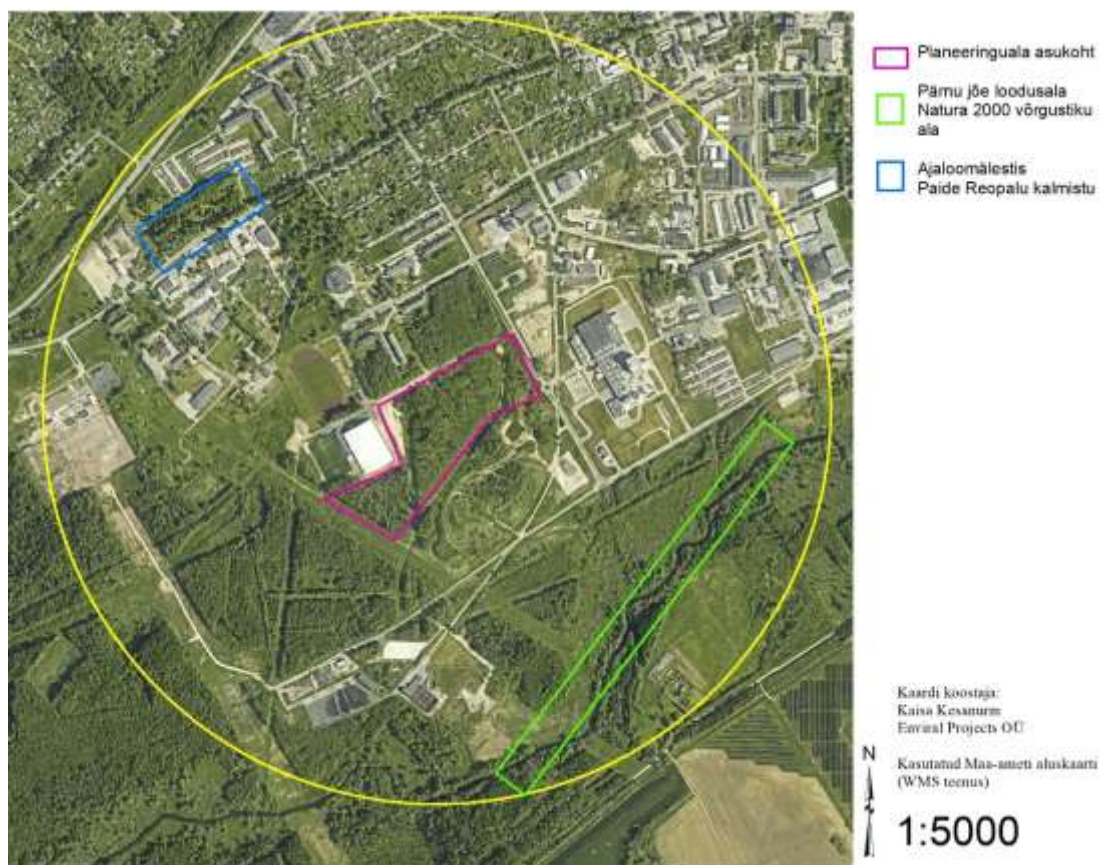
¹⁵ Maa- ja Ruumiamet, allikas: <https://geoportaal.maaamet.ee/est/kaardirakendused-p2.html>, seisuga 17.03.2026

¹⁶ Maa- ja Ruumiamet, allikas: <https://geoportaal.maaamet.ee/est/kaardirakendused-p2.html>, seisuga 17.03.2026

¹⁷ Keskkonnaregister, allikas: <https://register.keskkonnaregister.ee/register>, seisuga 17.03.2026

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang. Kavandatava planeeringuala mõjupiirkonnas, ligikaudu 1 km kaugusel lääne suunas, on kinnistutel Pärnuvälja tn 19 ja Pärnuvälja tn 21 registreeritud II kaitsekategooria liigi kanakulli (*Accipiter gentilis*) sigimispaik (Keskkonnaregistri kood KLO9137111). Looduskaitseaduse § 55 lg 6 kohaselt on keelatud kaitsealuse liigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal. Kanakullile on üheks ohuteguriks pesitsusaegne häirimine- suurem inimtegevus ning müra võib linnuliigi pesitsemist mõjutada ebasoodsas suunas. Kanakull on pesitsusaegse häirimise suhtes kõige tundlikum pesitsemiseks valmistumise, munemise, haudumise ja väikeste pesapoegade ajal, mil häirimine võib kergesti põhjustada pesitsuse ebaõnnestumist, kanakulli pesitsusperiood on 1. märts-31. juuli. Kanakulli pesitsust ohustavad eeskätt lähemal kui 300 m kaugusel pesast toimuvaid raied ja lisahäiringud¹⁸.

Kavandataval planeeringualal paiknev metsamaa on kantud Maa- ja Ruumiameti metsaregistrisse, kuid see ei kuulu vääriselupaiga ega kaitstava loodusobjekti koosseisu. Tegemist on valdavalt sekundaarselt kujunenud metsakooslusega, mille looduslik väärtus on hinnanguliselt mõõdukas. Kuigi ala täidab lokaalset rolli elustiku liikumisel, ei ole tegemist kõrge loodusväärtusega alaga (Joonis 9)¹⁹.

Joonis 9 Kaitsealused alad kavandatava planeeringuala mõjupiirkonnas

¹⁸ Kanakulli kaitse tegevuskava. Keskkonnaamet, 02.03.2022

¹⁹ Keskkonnaportaali allikas: <https://register.keskkonnaportaali.ee/register>, seisuga 17.03.2026

3.4 Välisõhu kvaliteet, sh müra ja lõhn

Vastavalt keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS andmetele paiknevad kavandatava planeeringuala mõjupiirkonnas põhja, kirde ja ida suunas mitmed tööstusettevõtted, mille tegevusega kaasneb saasteainete väljutamine välisõhku ning, millel on kehtivad keskkonnakaitseload. Olulisemad ettevõtted on järgmised:

1. Paide MEK AS (loa nr KL-515966) – muude metallkonstruktsioonide ja nende osade tootmine, 3 heiteallikat.
2. Adven Eesti AS (loa nr KL-515479) – auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine, 3 heiteallikat.
3. Osaühing BaltSkan Ehitus (loa nr L.ÕV/332857) – plasttoodete tootmine, 2 heiteallikat.
4. AS Utilitas Eesti (loa nr KL-515770) – auru ja elektrienergia tootmine (sh biomassist), 3 heiteallikat.

Lisaks paiknevad piirkonnas jäätmekäitluskohad nagu Kuusakoski AS kuuluv Paide Ruubassaare tee 8d // 8c jäätmekäitluskoht (loa nr KL-519561) ja Verston OÜ Paide käitluskoht (loa nr KL-514506)

E-Piim Tootmine AS Paide piimatööstuse puhul ei ole välisõhu heiteallikaid määratletud, kuid ettevõtte tegevus on reguleeritud tööstusheite loa alusel, mis käsitleb muu hulgas heitvee, müra ja lõhna mõju keskkonnale²⁰ (Joonis 10).

Keskkonna ja inimtervise kaitseks on kehtestatud piirnormid nii välisõhu saastetasemetele²¹, mürale²², lõhnale²³ kui ka nt heitveele²⁴. Keskkonnakaitseload sätestavad ettevõtetele nõuded saasteainete heite piiramiseks ning vastavuse kontrollimiseks.

Paide linn ei kuulu õhusaaste seisukohalt probleemsete piirkondade hulka Eestis. Üldjuhul loetakse mõju väheoluliseks atmosfääriõhu kaitse seaduse tähenduses juhul, kui kõikidest heiteallikatest väljutatavate saasteainete sisaldus jääb väljaspool tegevusterritooriumi alla 50% kehtestatud õhukvaliteedi piir- või sihtväärtusest. Tootmisettevõtete tegevusega kaasneb piirkonnas alati teatav välisõhu saaste, müra ja võimalik lõhnahäiring, kuid keskkonnakaitselubade olemasolu ja nendes nimetatud nõuete järgimise korral ei ole kehtestatud piirväärtuste ületamine tõenäoline.

²⁰ Keskkonnaotsuste infosüsteem, allikas: <https://kotkas.envir.ee/>, seisuga: 22.03.2026

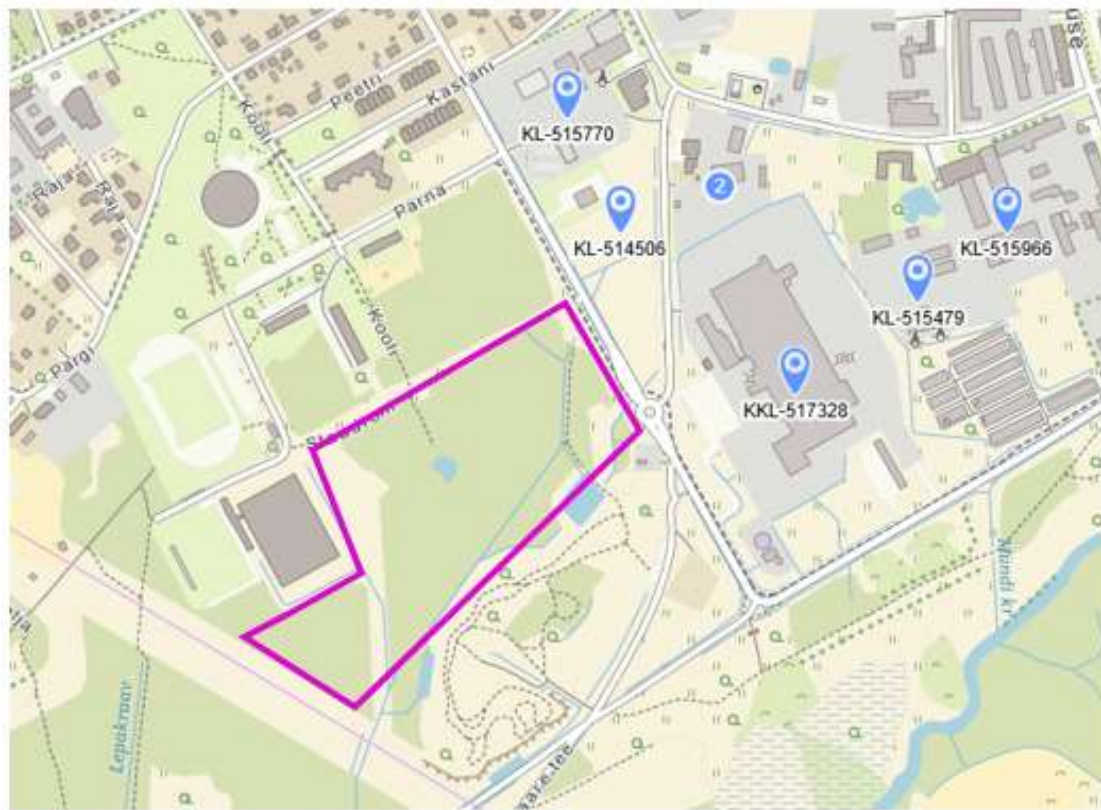
²¹ Määrus nr 75, Õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused, õhukvaliteedi muud piirnormid ning õhukvaliteedi hindamispriid, keskkonnaminister, 27.12.2016

²² Määrus nr 71, Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid, keskkonnaminister, 16.12.2016

²³ Määrus nr 37, Lõhnaaine esinemise hindamise kord, hindamisele esitatavad nõuded ja lõhnaaine esinemise häiringutasemed, kliimaminister, 06.07.2023

²⁴ Määrus nr 61, Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused, keskkonnaminister, 08.11.2019

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang.

 Planeeringuala asukoht

Joonis 10 Kavandatava planeeringuala lähipiirkonnas keskkonnaluba omavate tootmis- ja tööstusettevõtete paiknemine

4. Võimaliku keskkonnamõju kirjeldus, hinnang mõju olulisusele

Kavandatav tegevus omab ümbritsevale keskkonnale mõju eelkõige maastiku muutuse, pinnase- ja kaevetööde ning jalgpalliareeni ja seda toetava taristu, padeli- ja tennisehalli, virgestusala ja majutushoone rajamisega seotud tegevuste kaudu, aga ka kasutusaegselt seoses piirkonda lisanduva müra, valguse, liiklushäiringu ja parkimisega. Keskkonnamõju on kavandatava tegevusega seotud otsene või kaudne mõju keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule ning kultuuripärandile või varale. Keskkonnamõju loetakse oluliseks juhul, kui see eeldatavalt ületab keskkonna taluvusvõime, põhjustab keskkonnas pöördumatuid muutusi või seab ohtu inimese tervise ja heaolu, vara või kultuuripärandi. Eelhindangu raames selgitatakse, kas planeeritav tegevus toob kaasa olulise keskkonnamõju, mille raames on vajalik KSH koostamine, arvestades nii ehitus- kui kasutusaegseid mõjusid. Mõjude hindamisel arvestatakse ka võimaliku koosmõjuga lähiümbruses kavandatavate ja olemasolevate tegevustega.

Käesolevas peatükis hinnatakse kavandatava tegevusega eeldatavalt mõjutatavaid keskkonnamelemente, sh maakasutust, kultuuriväärtusi, pinnast, pinna- ja põhjavett, taimestikku ja loomastikku ning kaitstavaid loodusobjekte (sh Natura 2000 alad). Samuti käsitletakse tegevusega kaasnevaid heiteid, müra ning avariilukordade esinemise võimalikkust. Eelhindangus ei käsitleta kavandatava tegevuse piiriülest mõju, kuna selle esinemine ei ole tõenäoline. Samuti ei kaasne kavandatava tegevusega olulist soojus- ega kiirgusreostust.

Valguse mõju käsitletakse eraldi, arvestades jalgpalliareeni valgustusest tulenevat võimalikku valgusreostust.

Eelhindangu tulemusel tehakse järeldus keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) algatamise vajalikkuse või mittevajalikkuse kohta.

4.1 Mõju pinnasele ning põhja- ja pinnaveele

Kavandatava jalgpalliareeni ja seda toetava taristu, padeli- ja tennisehalli, virgestusala ja majutushoone rajamisega kaasneb pinnase eemaldamine ning ümberkujundamine ehitusaladel. Ehitustegevuse käigus eemaldatakse looduslik mullakiht ning tehakse kaevetöid vundamentide, tehnovõrkude ja rajatiste paigaldamiseks, mille tulemusel hävib osaliselt olemasolev pinnas.

Kavandatava planeeringuala piirkonnas on põhjavesi hüdrogeoloogiliselt nõrgalt kaitstud ning seetõttu tundlik maapinnalt lähtuva reostuse suhtes. Samas paikneb ala linnakeskkonnas, mida ümbritsevad teised spordirajatised, tööstusettevõtted ning arendatav elamuala. Arvestades piirkonna senist maakasutust ja keskkonnaseisundit, sh põhjavee kvaliteeti, ei ole alust eeldada põhjavee seisundi halvenemist kavandatava tegevuse elluviimisel. Kavandatavad rajatised on valdavalt maapealsed ning kaevetööd piirduvad peamiselt pinnase ülemiste kihtidega. Ehitustegevusega kaasnev võimalik reostuskoormus on ajutine ja lokaalne ning välditav nõuetekohaste keskkonnakaitsete meetmete rakendamisel, sh kütuste ja muude ohtlike ainete ohutu käitlemine. Kavandatav tegevus ei mõjuta tõenäoliselt põhjavee taset ega selle looduslikku režiimi.

Samas võib ehitustegevuse käigus toimuv pinnase tihendamine vähendada pinnase poorsust ja vee läbilaskvust, mis omakorda võib mõjutada kohalikku niiskusrežiimi. Planeeritavate rajatiste (sh väljakud,

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang. teed ja platsid) katenditest tulenevalt suureneb mitteläbilaskvate pindade osakaal, mis vähendab sademete infiltreerumist pinnasesse ning suurendab pinnavee äravoolu. Kui sademevee ärajuhtimine ei ole piisavalt lahendatud, võib see põhjustada ajutist vee kogunemist või suurendada koormust olemasolevatele sademeveesüsteemidele.

Kavandatavat planeeringuala läbib Ruubassaare kraav ning alal paiknevad ka väiksemad seisuveekogud (tiigid), mistõttu tuleb ehitustööde käigus vältida sette ja reostuse sattumist pinnavette. Ehitustegevuse käigus võib pinnavee kvaliteeti ajutiselt mõjutada pinnaseosakeste kandumine veekogudesse, kuid nõuetekohaste ehitusmeetmete rakendamisel on see mõju minimeeritav.

Pärnu jõgi on piirkonna sademevee ärajuhtimise lõppsuublaks (eesvooluks), kuhu suunatakse ala pinnaveed läbi kraavide ja sademeveesüsteemide. Ei saa välistada tuulega edasikanduva tahkete osakeste sadenemist Pärnu jõkke, kuid tõenäoliselt on tegemist marginaalsete kogustega, tulenevalt saaste hajumisest ja sadenemisest vahetult kavandatava planeeringuala ümbruses.

Kavandatav planeeringuala ei paikne üleujutusriskiga alal ning seda ei ohusta Pärnu jõe veetaseme tõus. Kasutusetapis on pinnasele ja veekeskkonnale avalduv mõju minimaalne ning seotud peamiselt sademevee äravoolu ja hooldustegevustega. Nõuetekohase projekteerimise ja hoolduse korral ei ole oodata olulisi ebasoodsaid mõjusid põhja- ja pinnaveele.

Tulenevalt eeltoodust on kavandatava tegevuse mõju pinnasele, pinna- ja põhjaveele hinnanguliselt ebaoluline, eeldusel et rakendatakse tavapäraseid keskkonnakaitselisi meetmeid. Planeeritav tegevus ei suurenda ehitus- ega kasutusetapis tõenäoliselt piirkonna reostuskoormust ega avalda koosmõjus teiste ettevõtete ja tegevustega olulist täiendavat kahjulikku mõju pinnasele ega veekeskkonnale.

4.2 Mõju taimestikule ja loomastikule

Kavandatava tegevuse mõju taimestikule ja loomastikule avaldub nii ehitus- kui ka kasutusetapis. Ehitusetapis kaasneb otsene mõju kavandataval planeeringualal paiknevale taimkattele, kuna jalgpalliareeni ja seda toetava taristu rajamiseks eemaldatakse osaliselt olemasolev metsamaa ja muu taimkate. Selle tulemusel hävib ehitusalal paiknev taimestik ning muutub olemasolev maakasutus. Arvestades, et tegemist ei ole kaitsealuste elupaikade ega vääriselupaigaga ning ala on juba osaliselt inimtegevusest mõjutatud, on mõju taimestikule lokaalne ja piirdub ehitusalaga. Ehitustegevuse käigus võib kaasneda ajutine häiring loomastikule (sh linnustikule) müra, vibratsiooni ja inimtegevuse intensiivistumise tõttu. Häiring on ajutine ning eeldatavalt ei põhjusta olulisi muutusi piirkonna loomastikus, arvestades olemasolevat häiringutaset ja ala paiknemist linnakeskkonnas. Kasutusetapis on peamisteks mõjuriteks müra ja valgusreostus, mis võivad mõjutada eelkõige linnustikku. Kavandatava planeeringuala mõjupiirkonnas, ligikaudu 1 km kaugusel, paikneb II kaitsekategooria liigi kanakulli (*Accipiter gentilis*) sigimispai. Tegemist on häiringutundliku liigiga, kelle pesitsusedukust võivad mõjutada eelkõige müra ja valgus pesitsusperioodil. Kanakulli pesitsusperiood kestab üldjuhul märtsist juulini, mille jooksul on liik häiringute suhtes eriti tundlik. Looduskaitseaduse § 55 lg 6 kohaselt on keelatud kaitsealuse liigi tahtlik häirimine pesitsusperioodil. Arvestades vahemaad ja olemasolevat maakasutust ja juba toimuvaid tegevusi piirkonnas, ei ole oluline ebasoodne täiendav mõju tõenäoline. Lisaks jääb pesitsuspaiga ja jalgpalliareeni vahele ka jalgpallihall, mille kõrgus leevendab areenilt tuleva valgustuse aga ka müra mõju, ühtlasi on mõlemal juhul tegemist mitte

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang. pidevate häiringutega. Kanakulli pesitsust häirivad tegevused on eelkõige olulised juhul, kui need toimuvad pesast vähem kui 300 m kaugusel. Kavandatav planeeringuala paikneb kanakulli sigimispaiast ligikaudu 1 km kaugusel, mistõttu jääb tegevus väljapoole otsest häiringutsooni. Kavandatava planeeringuala ega selle vahetus läheduses ei esine teisi kaitstavaid elupaiku ega vääriselupaiku, millele kavandatav tegevus võiks otseselt mõju avaldada. Ehitustegevuse kavandamisel on soovitatav arvestada lindude pesitsusperioodiga ning võimalusel vältida suuremahulisi raietöid ajavahemikul märtsist juuli lõpuni.

Tulenevalt eeltoodust on kavandatava tegevuse mõju ehitus- ja kasutuselapis taimestikule ja loomastikule hinnanguliselt ebaoluline, arvestades olemasolevat maakasutust, tegevusi ja loodusväärtuste paiknemist mõjupiirkonnas.

4.3 Mõju kaitstavatele loodusobjektidele, sh Natura 2000 aladele

Kavandatav planeeringuala ei paikne looduskaitse all oleval alal ega Natura 2000 võrgustiku alal. Lähim kaitstav ala on ligikaudu 0,5 km kaugusel paiknev Pärnu jõe loodusala (Keskkonnaregistri kood EE0040345) Natura 2000 võrgustiku ala. Loodusala üldised kaitse-eesmärgid on järgmised:

- I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on jõed ja ojad (3260), lamminiidud (6450) ja puisniidud (6530*);
- II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on harilik hink (*Cobitis taenia*; III kaitsekategooria), harilik võldas (*Cottus gobio*, III kaitsekategooria), jõesilm (*Lampetra fluviatilis*), lõhe (*Salmo salar*) ja paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*, II kaitsekategooria).

Arvestades kavandatava tegevuse iseloomu ja paiknemist olemasoleva hoonestuse ning spordirajatiste piirkonnas, ei ole alust eeldada kavandatava tegevuse olulist otsest ega kaudset mõju Natura 2000 ala kaitse-eesmärkidele. Samuti ei kaasne tegevusega selliseid heiteid ega veerežiimi muutusi, mis võiksid mõjutada Natura ala seisundit negatiivselt.

Tulenevalt eeltoodust on kavandatava tegevuse mõju ehitus- ja kasutuselapis kaitstavatele loodusobjektidele, sh Natura 2000 aladele, hinnanguliselt ebaoluline. Planeeritav tegevus ei suurenda tõenäoliselt piirkonna reostuskoormust ega avalda koosmõjus teiste ettevõtete ja tegevustega olulist täiendavat kahjulikku mõju kaitstavatele loodusobjektidele, sh Natura 2000 aladele.

4.4 Mõju maakasutusele ja kultuuriväärtustele

Ehitusetapis kaasneb otsene mõju maakasutusele, kuna kavandataval planeeringualal toimub osaline maakasutuse muutus looduslikust ja metsamaast spordi- ja teenindusotstarbeliseks maaks. Selle tulemusel väheneb loodusliku pinnakatte osakaal ning suureneb ehitatud keskkonna osakaal. Arvestades kavandatava planeeringuala paiknemist olemasolevate spordirajatiste ja hoonestuse läheduses, on tegemist olemasoleva maakasutuse edasiarendusega ning muutus ei ole piirkonna kontekstis ulatuslik. Kavandataval planeeringualal ja selle vahetus läheduses ei paikne kultuurimälestisi, arheoloogilisi leiukohti ega pärandkultuuriobjekte, millele kavandatav tegevus võiks ebasoodsat mõju avaldada. Samuti ei paikne alal väärtuslikke maastikke ega miljööalasisid. Kaugemal oleval Paide Reopalu kalmistule otsene mõju puudub. Ehitustegevuse käigus võivad esineda ajutised piirangud maakasutusele, näiteks liikluskorralduslikud muudatused ja ajutine juurdepääsu piiramine ehitusalale.

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang. Need mõjud on ajutised ja lõppevad pärast ehitustöid. Kasutusetapis ei kaasne olulist ebasoodsat mõju maakasutusele. Kavandatav jalgpalliareen pigem täiendab olemasolevat sporditaristut ning võib suurendada piirkonna kasutusväärtust ja atraktiivsust.

Tulenevalt eeltoodust on kavandatava tegevuse mõju ehitus- ja kasutusetapis maakasutusele ning kultuuriväärtustele hinnanguliselt mitteoluline.

4.5 Mõju välisõhu kvaliteedile, sh müra tasemele

Kavandatava tegevusega kaasnev õhusaaste ja müra, mõningal määral ka vibratsioon, on seotud ehitustehnika kasutamise, transpordi liikumise ning erinevate ehitustöödega (sh kaevetööd, pinnase tihendamine ja rajatiste ehitus). Tegemist on ajutiste ja lokaalse iseloomuga mõjudega. Ehitustööde käigus võib esineda tolmu teket ning õhukvaliteedi halvenemist, kuid arvestades tööde ajutist iseloomu, saaste hajumist atmosfääris ning piirkonna olemasolevat õhukvaliteeti, ei ole oodata kehtestatud õhukvaliteedi piirväärtuste ületamisi. Müra ja vibratsioon võivad ehitusperioodil häirida lähiümbruse elanikke, kuid mõju on ajutine ning sõltub tööde kestusest ja ajastamisest. Arvestades tööde iseloomu, nende ajutisust ning piirkonna olemasolevat kasutust ja taustmüra, ei ole oodata normtasemetega ületamist pikemaajaliselt.

Kasutusetapis on peamisteks mõjuriteks müra ja õhusaaste, mis on seotud küllastajate liikumise ja transpordiga, eelkõige suuremate ürituste ajal. Tegemist ei ole pideva koormusega, vaid ajutise ja episoodilise mõjuga. Mõju suurus sõltub eelkõige ürituste sagedusest ja mahust, küll aga on areen mõeldud 4500 küllastajale, mis tähendab liikluskoormuse olulist suurenemist piirkonnas ja parkimise korraldamist. Tõenäoliselt õhusaaste piirnormide ületamisi piirkonnas jalgpalli areeni kasutamisega ei kaasne, samas ei saa suurürituste ajal välistada müratasemetega ületamisi öistest normtasemetest. Arvestades, et areeni kasutus on hooajaline ning talvisel perioodil toimub tegevus peamiselt sisehallis, on müra ja täiendavast liiklusest tingitud õhusaaste mõju ajaliselt piiratud. Lisaks on suuremate ürituste ajal planeeritud juurdepääs spordirajatiste juurde väljastpoolt linna Mündi tänava, Raudtee ja Pärnu tänava kaudu, et vältida ummikuid ja linnatänavate ülekoormust, vastav meede aitab hajutada nii transpordisaastet kui müra. Üritustega kaasnevat müra täielikult vältida ei õnnestu, võimalik on planeerida elamupiirkonna poolsesse külge Staadioni tänavale lisaks areeni seintele ka müra tõkestavad seinad või tihe hekk, mille kõrgus peaks olema minimaalselt 4-5 m. Kui linnaruumiline sobivus ja lahendus on olemas, võib selle meetme rakendamine aidata ürituste ajal kostuva müra levimist mõnevõrra tõkestada. Ka rajatiste paigutus (nt tribüünid, hooned) toimivad müraleevendusena. Ürituste ja treeningute ajaline piiramine öhtusel ja öisel ajal ja avalikel üritustel kasutatavad suunatud helisüsteemid ning väiksem helivõimendus võimaldab mürahäiringuid ümberkaudsete elanike jaoks leevendada.

Tulenevalt eeltoodust, arvestades nii olemasolevat keskkonnaseisundit kui kavandatava tegevuse iseloomu, on mõju ehitus- ja kasutusetapis õhukvaliteedile ja mürale hinnanguliselt mitteoluline. Planeeritav tegevus ei suurenda piirkonna reostuskoormust ega avalda koosmõjus teiste ettevõtete ja tegevustega olulist täiendavat kahjulikku mõju ümbruskonna õhukvaliteedile, sh mürale.

4.6 Valgusreostus

Kavandatava tegevusega kaasneb valgusreostus eelkõige jalgpalliareeni valgustusest, mida kasutatakse treeningute ja spordiürituste läbiviimiseks hämaral ja pimedal ajal. Valguse mõju avaldub peamiselt

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang. kasutusetaapis ning sõltub valgustite kõrgusest, suunatusest, intensiivsusest ja kasutusajast. Kavandatava areeni valgustite kõrgus ulatub kuni 20 meetrini, mistõttu võib valgus levida ümbritsevasse keskkonda ning olla nähtav ka väljaspool kavandatavat planeeringuala. Valgusreostus võib mõjutada nii inimeste heaolu kui ka elustikku. Lähiehituse elanikele (lähimad elamud mõnekümne meetri kaugusel põhja suunas) võib valgus põhjustada häiringut eelkõige öhtusel ja öisel ajal, eriti kui valgus on suunatud elamute poole või hajub atmosfääris. Samas on mõju ulatus piiratud, arvestades kavandatava planeeringuala paiknemist olemasolevate spordirajatiste piirkonnas. Mõningast leevendust pakub kõrghaljastus, mis on elamute ja kavandatava planeeringuala vahel, samas on tegemist elamukruntidega, mille edasiarendused võivad olukorda muuta. Elustiku seisukohalt võib valgus mõjutada eelkõige linnustikku, muutes nende käitumismustreid, sealhulgas liikumist ja pesitsust. Kavandatava planeeringuala mõjupiirkonnas paikneb II kaitsekategooria liigi kanakulli (*Accipiter gentilis*) (Keskkonnaregistri kood KLO9137111) sigimispaike. Tegemist on häiringutundliku liigiga, kelle pesitsusedukust võivad mõjutada eelkõige müra ja valgus pesitsusperioodil. Arvestades, et kavandatav planeeringuala paikneb kanakulli sigimispaikest oluliselt kaugemal kui häiringutundlikuks loetav 300 m raadius, ei ole oluline ebasoodne mõju liigile tõenäoline, seda enam, et ümberkaudne piirkond on valgustatud ning jalgpalliareeni ning pesitsuspiirkonna vahele jääb ka jalgpallihall, mis mõnevõrra leevendab nii valgustuse kui müra mõttes olukorda. Mõju ei ulatu laiemale piirkonnale. Valguse levik ja mõju sõltuvad oluliselt kasutatavate valgustite tehnilistest lahendustest. Kaasaegsete, suunatud valguslahenduste kasutamisel on võimalik vähendada valguse hajumist ümbritsevasse keskkonda. Arvestades, et jalgpalliareeni kasutatakse valdavalt hooajaliselt ning talvisel perioodil on tegevus suunatud eelkõige sisehalli, on välisvalgustuse kasutamine ajaliselt piiratud. Seetõttu on valgusreostuse mõju hooajaline ning väheneb oluliselt talveperioodil. Valgusreostust aitab minimeerida näiteks rajatiste paigutus (nt tribüünid, hooned) kavandataval planeeringualal. Ürituste ja treeningute ajaline piiramine öhtusel ja öisel ajal, valgustuse asjakohane kasutamine areenil, valgustuse tüüp ja kaldenurk aitavad minimeerida hajusvalguse levimist areeni alalt kaugemale. Valgustuse tugevuse reguleerimisvõimalus aitab valida sobiva tugevuse vastavalt olukorrale treeningute või ürituste jaoks, ka valgustitel kasutatavad varjestid vähendavad valguse levimist elamualade suunas.

Planeeritav tegevus ei suurenda ehitus- ja kasutusetaapis piirkonna valgusreostuse koormust ega avalda koosmõjus teiste ettevõtete ja tegevustega täiendavat kahjulikku mõju sellisel määral, et mõju saaks lugeda oluliseks.

4.7 Jäätmekäitlus, energiamahukus ja loodusvarade kasutamine

Kavandatava tegevuse elluviimisel tekib ehitusperioodil paratamatult jäätmeid, mis on seotud pinnasetööde, ehitusmaterjalide kasutamise ning rajatiste ehitamisega. Jäätmete ke on ajutine ning piirdub peamiselt ehitusetaapiga. Keskkonnamõju vähendamiseks tuleb jäätmeteket võimalikult minimeerida ning eelistada jäätmete taaskasutamist. Taaskasutuseks sobivad materjalid, sh pinnas, tuleb võimalusel kasutada kohapeal või suunata taaskasutusse. Taaskasutuseks mittesobivad jäätmed tuleb käidelda vastavalt kehtivatele nõuetele. Ohtlikud jäätmed tuleb koguda muudest jäätmetest eraldi ning anda üle vastavat keskkonnaluba omavatele ettevõtetele. Jäätmete ajutine ladustamine peab toimuma selleks ette nähtud kohtades viisil, mis välistab nende sattumise pinnasesse või veekeskkonda. Kavandatava tegevuse elluviimisel kasutatakse loodusvarasid, sh ehitusmaterjale nagu liiv, kruus ja killustik. Ehituseks vajaminevad materjalid hangitakse olemasolevatest maardlatest, mille kasutamise keskkonnamõju on eraldi hinnatud, ning projektialal loodusvarade kaevandamist ei toimu. Ehitusetaapis kaasneb energiatarbimine ehitustehnika ja transpordi kasutamisega, kuid tegemist on ajutise ja

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang. tavapärase ehitustegevusega, mille energiakulu ei põhjusta olulisi ebasoodsaid keskkonnamõjusid. Kasutusetapis on energiatarbimine seotud eelkõige jalgpalliareeni valgustuse, hoonete (nt hostel) kasutuse ning tehnosüsteemidega. Valgustuse puhul on kavandatud energiatõhusad lahendused, mis vähendavad energiakulu võrreldes tavapärase süsteemidega. Energiatarbimine sõltub kasutusintensiivsusest, sh ürituste sagedusest, kuid ei ole võrreldes piirkonna olemasoleva energiakasutusega märkimisväärne. Jäätmete kasutusetapis on seotud külastajate ja rajatiste igapäevase kasutamisega. Jäätmete teke sõltub eelkõige kasutajate käitumisest ning jäätmekäitluskorraldusest. Nõuetekohase jäätmekäitluse korral ei ole oodata olulist ebasoodsat mõju keskkonnale. Tegevus ei too kaasa olulist ressursikasutuse suurenemist piirkonna tasandil.

Tulenevalt eeltoodust on kavandatava tegevuse mõju ehitus- ja kasutusetapis jäätmetekkele, loodusvarade ja energia kasutamisele hinnanguliselt mitteoluline. Planeeritav tegevus ei suurenda piirkonna reostuskoormust ega avalda koosmõjus teiste ettevõtete ja tegevustega olulist täiendavat kahjulikku mõju.

4.8 Avariilukorrad

Kavandatava tegevuse elluviimisel võivad ehitusperioodil esineda üksikud avariilukorrad, mis on seotud eelkõige ehitustehnika kasutamise ja kemikaalide käitlemisega. Võimalikud riskid hõlmavad kütuste, õlide või muude ohtlike ainete lekkimist pinnasesse või pinnavette. Arvestades kavandatava tegevuse iseloomu ja mahtu, on selliste avariilukordade esinemise tõenäosus väike ning nende mõju ulatus lokaalne. Avariide võimalik keskkonnamõju on eelkõige ajutine ning seotud pinnase ja veekeskonna lokaalse reostumisega. Ehitustegevuse käigus tuleb järgida kehtivaid keskkonna- ja ohutusnõudeid, mis vähendavad avariilukordade tekkimise tõenäosust ja võimalikke tagajärgi. Kasutusetapis ei ole kavandatav tegevus seotud ohtlike ainete käitlemisega sellises mahus, mis võiks põhjustada olulisi keskkonnariske. Kavandatava tegevusega ei kaasne suurõnnetuse ega katastroofi ohtu. Samas tuleb avaliku kasutusega rajatiste kavandamisel arvestada turvalise ruumiloome põhimõtetega, sealhulgas võimalike turvariskide ja hädaolukordade ennetamisega. Suure külastajate arvuga ürituste korral võivad tekkida olukorrad, mis nõuavad täiendavat tähelepanu inimeste turvalisuse tagamisel. Planeeringu edasisel koostamisel ja projekteerimisel on soovitatav lähtuda Politsei- ja Piirivalveameti turvalise ruumiloome juhendmaterjalidest ning kavandada lahendused, mis toetavad turvalist liikumist, evakuatsiooni ja avaliku korra tagamist. Suurte ürituste puhul nähakse ohuna²⁵:

- Suure rahvamassi haldamine ja evakueerimine on hädaolukorras keeruline ning võib esineda rüselusi ja tunglemisi.
- Kiire reageerimine meditsiinilistele hädaolukordadele, tulekahjudele või muudele vahejuhtumitele võib olla keeruline.
- Suured kogunemised võivad olla terrorismi või muude kuritegevuste sihtmärgid.
- Ootamatud kogunemised, mis võivad häirida ümbritsevat piirkondi.
- Massides kogunemised võivad tekitada ohtlikuid olukordi osalejate turvalisuse osas ning ümbritsevatele inimestele ja keskkonnale.

Kavandatava planeeringuala lähiümbrusesse on planeeritud Ruubassaare tee 16 tootmisala, kus paiknevad veeldatud maagaasi (LNG) mahutid. Vastavalt koostatud ohutuse hinnangule on tegemist

²⁵ Politsei- ja Piirivalveamet, allikas: <https://www.politsei.ee/et/juhend/ennetusalased-materjalid/turvaline-ruumiloome>, seisuga 01.04.2026

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang. maapealsete krüomahutitega kogumahuga kuni $2 \times 100 \text{ m}^3$. Võimalike avariolukordade (nt gaasileke ja süttimine) korral ulatub ohuala maksimaalselt ligikaudu 68 meetrini, mis tähendab, et ohuala ei ulatu kavandatava jalgpalliareeni.

Tulenevalt eeltoodust on avariolukordade esinemise tõenäosus ehitusetapis madal ning nende võimalik keskkonnamõju mitteoluline. Kasutusetapis tuleb võimalike ohtude minimeerimiseks teha tihedat koostööd politseiga ning leida turvalised lahendused ürituste läbiviimiseks.

4.9 Sotsiaalmajanduslik mõju

Sotsiaalmajanduslike mõjude all mõistetakse keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse kohaselt kavandatava tegevusega kaasnevat soodsat või ebasoodsat mõju inimese tervisele, heaolule, sotsiaalsetele vajadustele ja varale. Kavandatava tegevuse mõju avaldub nii ehitus- kui ka kasutusetapis. Ehitusetapis on mõju peamiselt ajutine ning seotud ehitustöödest tuleneva müra, tolmu ja liikluskoormuse ajutise suurenemisega, mis võib häirida lähiümbruse elanikke. Samuti võivad esineda ajutised liikluskorralduslikud muudatused. Need mõjud on ajutised ja lõppevad pärast ehitustööde lõpetamist. Kasutusetapis on kavandataval tegevusel valdavalt positiivne sotsiaalmajanduslik mõju. Jalgpalliareeni rajamine parandab piirkonna spordi- ja liikumisvõimalusi, luues kaasaegsed tingimused nii tippspordi, harrastusspordi kui ka vaba aja veetmise jaoks. See soodustab inimeste kehalist aktiivsust ja terviseteadlikku eluviisi ning aitab kaasa terviseriskide vähenemisele. Lisaks loob kavandatav tegevus eeldused spordiürituste korraldamiseks, sh rahvusvahelisel tasemel, mis võib suurendada piirkonna atraktiivsust, elavdada kohalikku majandust ning toetada ettevõtlust (nt majutus, toitlustus, teenused). Ebasoodsad mõjud kasutusetapis võivad olla seotud ajutise müra, liikluskoormuse suurenemise, parkimise ja valgusreostusega suuremate ürituste ajal, mis võivad mõjutada lähiümbruse elanike heaolu. Tegemist on siiski ajutiste ja episoodiliste mõjudega, mis ei ole pideva iseloomuga.

Piirkonna ligipääs toimub peamiselt Mündi, Raudtee ja Pärnu tänava kaudu, mis ühendavad kavandatavat planeeringuala nii linna siseselt kui ka väljastpoolt linna saabuvate liiklusvoogudega. 2017. aasta liiklusloenduse andmete kohaselt on Pärnu ja Raudtee tänavad ühed suurema liiklussagedusega tänavad Paide linnas ning neil esinevad tiptunnid eelkõige hommikul ja õhtul, kusjuures suurim liikluskoormus esineb õhtusel tiptunnil (kl 16–18).

Pärnu ja Raudtee tänava ristmik on liikluslikult oluline sõlmpunkt, kus tiptundidel võib esineda suuremat koormust. Kuigi ristmiku läbilaskvus on üldiselt piisav, võib teatud manöövrite puhul (nt kõrvalteelt vasakpööre) esineda viivitusi.

Kavandatava jalgpalliareeni kasutamisega võib suuremate ürituste ajal kaasneda ajutine liikluskoormuse kasv, eelkõige õhtusel ajal. Arvestades olemasolevat liiklussagedust ning asjaolu, et üritused on ajutised ja episoodilise iseloomuga, ei ole oodata püsivat olulist negatiivset mõju linnatänavate toimimisele. Mõju avaldub peamiselt ajutise koormuse suurenemisena ja võib väljenduda liiklusvoogude aeglustumises tiptundidel.

Arvestades olemasolevat maakasutust, piirkonna arengusuundi ning kavandatava tegevuse eesmärki, on sotsiaalmajanduslik mõju tervikuna hinnanguliselt pigem positiivne. Tegemist on linnakeskkonnaga ja tööstuspiirkonnaga, kus liiklusmüra ja valgusreostus paratamatult esinevad, tõenäoliselt elanike taluvuspiiri jalgpalliareeni loomisega ei ületata.

5. Järeldus

Käesolev keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang on koostatud Paide jalgpalliareeni ja seda toetava taristu, padeli- ja tennisehalli, virgestusala ja majutushoone rajamise detailplaneeringule. Eelhindangu andmisel on lähtutud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusest nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“.

Eelhindangu käigus analüüsiti kavandatava tegevuse mõju erinevatele keskkonnamelementidele, sh pinnasele, pinna- ja põhjaveele, taimestikule ja loomastikule, kaitstavatele loodusobjektidele, välisõhu kvaliteedile, mürale ning inimese tervisele ja heaolule. Hindamine teostati 1 km raadiusega alal kavandatava planeeringuala ümber.

Hindamise tulemusel selgus, et kavandatava tegevusega kaasnevad mõjud on valdavalt lokaalsed, ajutised (ehitusperioodil) ning kasutusetapis episoodilised. Kavandatav tegevus ei ületa tõenäoliselt keskkonna taluvusvõimet ega too kaasa pöördumatuid muutusi keskkonnas. Arvestades piirkonna foonilist taset, siis ei ole ette näha planeeritavast tegevusest tingitult koosmõjus teiste ettevõtete tegevusega loodus- ja elukeskkonna olulist ja püsivat halvenemist. Mõju on lokaalne ega ulatu laiemale piirkonnale.

Kavandatav tegevus ei avalda olulist mõju Natura 2000 aladele ega teistele kaitstavatele loodusobjektidele. Kuigi mõjupiirkonnas paikneb II kaitsekategooria liigi kanakulli sigimispaik, ei ole arvestades selle kaugust, tegevuse iseloomu ning mõju ajalisust ja ulatust, oluline ebasoodne mõju tõenäoline.

Mõjud välisõhule, mürale ja vibratsioonile on ajutised või episoodilised ning ei ületa eeldatavalt kehtestatud piirväärtusi ega elanike taluvuspiiri. Valgusreostuse mõju on lokaalne ja hooajaline ning väheneb talveperioodil, mil areeni kasutus on piiratud.

Samuti ei kaasne kavandatava tegevusega tõenäoliselt olulist ebasoodsat mõju pinnasele, veekeskkonnale ega sotsiaalmajanduslikule keskkonnale.

Avariiolukordade esinemise tõenäosus on madal ning nende võimalik mõju lokaalne.

Tulenevalt eeltoodust ei ole alust eeldada kavandatava tegevusega olulise ebasoodsa keskkonnamõju kaasnemist ega olemasoleva keskkonnaseisundi, sh inimeste elukeskkonna, olulist ja püsivat halvenemist, mistõttu ei ole keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) algatamine käesoleva detailplaneeringu puhul vajalik.

6. Keskkonnakaitse meetmed

Kavandatava tegevuse elluviimisel tuleb rakendada järgmisi keskkonnameetmeid, millega ennetatakse, välditakse või vähendatakse võimalikke ebasoodsaid keskkonnamõjusid.

1. Üldised korralduslikud meetmed

- Enne ehitustööde algust tuleb teavitada kõiki asjakohaseid osapooli, sh maaomanikke ja naaberkiinnistute valdajaid.
- Enne tööde alustamist tuleb täpsustada olemasolevate tehnovõrkude asukohad ja sügavused ning kooskõlastada tegevused nende valdajatega.
- Ehitustööde käigus tuleb säilitada olemasolevad piirimärgid.

2. Pinnase ja veekeskkonna kaitse

- Kaevetööd tuleb teostada viisil, mis väldib pinnase ja veekeskkonna reostumist.
- Vajadusel tuleb rajada ajutised kuivenduslahendused (nt äravoolukraavid või veekogumiskohad), et tagada kaevikute veevabadus.
- Vältida tuleb setete ja reostuse sattumist kraavidesse ja veekogudesse.
- Taaskasutamiseks sobivat pinnast tuleb võimalusel kasutada kohapeal ning vältida selle asjatut äravedu.

3. Taimestiku ja haljastuse kaitse

- Enne ehitustööde algust tuleb määrata säilitatava haljastuse kaitsetsoonid.
- Puude kaitsetsooniks loetakse minimaalselt puu võra projektsioon maapinnal.
- Vajadusel tuleb raadamistöödeks taotlema vastavad load.
- Ehitustööde järgselt tuleb haljasalad korrastada ja vajadusel taastada.

4. Mürä ja õhusaaste vähendamine

- Ehitustöid tuleb teostada võimalusel tööpäevadel päevasel ajal (nt kell 8.00–17.00), et vähendada häiringuid elanikele.
- Kasutatav ehitustehnika peab olema tehniliselt korras ning varustatud nõuetekohaste summutitega.
- Tolmu levikut tuleb vajadusel vähendada pindade niisutamisega.
- Spordiürituste ja treeningute toimumisaegade piiramine, eriti öhtusel ja öisel ajal (nt pärast kella 22.00).
- Suunatud helisüsteemide kasutamine.
- Helitugevuse reguleerimine vastavalt sündmuse iseloomule (nt madalam tase treeningute ajal).
- Võimalusel rajatiste (nt tribüünid, hooned) planeerimine selliselt, et need toimiksid osaliselt müratõkkena elamute suunas.
- Vajadusel täiendavate müratõkkete ja/või tiheda heki rajamine areeni elamupoolsesse külge mürahäiringu leevendamiseks.
- Liikluskorralduse planeerimine ja liikluskoormuse hajutamine selliselt, et vältida müra

Paide jalgpalliareeni ja lähiala detailplaneering. Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhindang.

koondumist elamualade lähedusse ning vältida ummikuid ja tänavate ülekoormust ümberkaudsetel linnatänavatel.

- Elanike eelnev teavitamine suurematest üritustest.
- Suuremate ürituste ajal korraldada parkimine nii, et see oleks pigem olemasolevate spordirajatiste juures ning vajadusel väljaspool linna.
- Suunata ja julgustada inimesi ühistransporti kasutama, vajadusel arvestada üritustega ka ühistranspordi liikumise korraldamisel.

5. Jäätmekäitlus

- Ehitusjäätmete teke tuleb minimeerida ning võimalusel suunata materjalid taaskasutusse.
- Jäätmeid tuleb koguda liigiti ning anda üle vastavat keskkonnaluba omavatele käitlejatele.
- Ohtlikud jäätmed tuleb koguda eraldi ja käidelda vastavalt kehtivatele nõuetele.
- Jäätmete ajutine ladustamine peab toimuma selleks ette nähtud kohtades viisil, mis välistab nende sattumise keskkonda.

6. Avariolukordade ennetamine

- Ehitustööde käigus tuleb järgida keskkonna- ja ohutusnõudeid, et vältida avariolukordi.
- Võimalike lekete või reostuse korral tuleb viivitamatult rakendada tõrjemeetmeid ning teavitada asjakohaseid asutusi.

7. Valgusreostuse vähendamine

- Valgustuse projekteerimisel tuleb kasutada suunatud ja energiatõhusaid valguslahendusi, mis vähendavad valguse hajumist ümbritsevasse keskkonda.
- Võimalusel tuleb piirata valgustuse kasutusaega ning vältida liigset valgustust väljaspool kasutusaega.
- Suunatud ja asümmeetrilise valgusjaotusega valgustite kasutamine, mis fokuseerivad valguse areenile.
- Valgustite kaldenurga reguleerimine, et vältida valguse levikut horisontaalselt ja elamute suunas.
- Reguleeritava valgustugevusega lahenduste kasutamine.
- Valgustite ja mastide paigutuse optimeerimine, et minimeerida valguse hajumist ümbritsevasse keskkonda.
- Vajadusel valgusvarjestite kasutamine valguse leviku piiramiseks.
- Võimalusel rajatiste (nt tribüünid, hooned) planeerimine selliselt, et need toimiksid osaliselt valgusreostuse tõkkena elamute suunas.

8. Elustiku kaitse

- Ehitustööde kavandamisel tuleb arvestada lindude pesitsusperioodiga (märts–juuli) ning võimalusel vältida sellel ajal ulatuslikke raietöid.
- Kavandatava planeeringuala kujundamisel mõelda ka haljastusele kui häiringuid leevendavale meetmele.